

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 33461/09

Refii Samim BERENT ve Diğerleri / Türkiye

Başkan

Carlo Ranzoni,

Hâkimler

Egidijus Kūris,

Pauliine Koskelo,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 21 Eylül 2021 tarihinde Komite hâlinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

15 Haziran 2009 tarihinde yapılan yukarıda anılan başvuruları göz önüne alarak,

Davalı Hükümet tarafından ibraz edilen görüşleri ve bu görüşlere cevaben başvuranlar tarafından ibraz edilen görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2021. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

A. Davanın Koşulları

1. Başvuranların listesi ekte yer almaktadır. Başvuranların tümü, Mahkeme önünde Ankara Barosuna bağlı Avukat T. Akıllıoğlu tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti (“Hükümet”) ise kendi görevlisi olan Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilmiştir.

3. Dava konusu olaylar, başvuranlar tarafından ibraz edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1. Davanın arka planı

4. Birinci başvuran, ikinci ve üçüncü başvuru sahipleri olarak sıralanan iki şirketin başkanıdır. Üç başvuran da Pamukbank T.A.Ş.’de (bundan böyle “Pamukbank” olarak anılacaktır) bilinmeyen bir tarihte satın aldıkları belirli oranda hisseye sahiptir. O tarihte, bankanın hisselerinin %99’u, bir dizi başka şirketin de ana hissedarı olan Çukurova Grubuna (bundan böyle “Grup” olarak anılacaktır) aitti.

5. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (bundan böyle “Kurul” olarak anılacaktır), 18 Haziran 2002 tarihli ve 742 sayılı kararıyla, 4389 sayılı Bankalar Kanunu’nun 14 §§ 3 ve 4 maddesi uyarınca Pamukbank’ın bankacılık işlemleri yapma iznini kaldırmıştır. Kurul, ayrıca, bankanın yönetim ve denetimini Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna (bundan böyle “Fon” olarak anılacaktır) devretmiştir.

6. Fon, 19 Haziran 2002 tarihinde, 4389 sayılı Kanun’un 14 § 5 maddesi uyarınca Pamukbank’ın tüm hisselerini devralmıştır.

2. *Çukurova Grubu tarafından açılan davalar*

7. Çukurova Grubu, Pamukbank'ın Devlet tarafından devralınmasının ardından iptal davası açarak, bankanın Fona devrine ilişkin Kurul kararının yürütmesinin durdurulmasını talep etmiştir.

8. Danıştay, 19 Eylül 2002 tarihinde bu talebi reddetmiştir.

9. Grubun bu karara itirazını değerlendiren Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu (bundan böyle "Genel Kurul" olarak anılacaktır), 22 Kasım 2002 tarihinde Grubun kararın yürütmesinin durdurulması talebini kabul etmiştir. Devir işleminden önceki prosedürün 4389 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesine uygun olarak yürütülmediğini tespit etmiştir. Bu hükme göre, sermayesi yetersiz olan bankaları devretmeden önce, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (bundan böyle "Kurum" olarak anılacaktır), bu bankalara yeniden yapılandırma ve yeniden sermayelendirme gerçekleştirebilmeleri için ek önlemler almaları adına bilgi ve zaman sunması gerekmektedir. Bankanın sermaye yeterlilik oranının negatif olduğunun bağımsız denetim kuruluşlarınca hazırlanan raporlarla tespit edilmiş olduğunu kaydeden Genel Kurul, Pamukbank'ın Fona devrine ilişkin Kurul kararının hukuka aykırı olduğu; zira yetkili makamların bu kararı vermeden önce, 4389 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesi ile getirilen ve bankanın sermayesini artırmasına imkân sunacak bazı tedbirlere başvurmadığı sonucuna ulaşmıştır.

10. Çukurova Grubu, 27 Ocak 2003 tarihinde davasını geri çekmiştir. Bunun üzerine Danıştay, 30 Ocak 2003 tarihinde karar verilmesine yer olmadığına karar vermiştir.

11. Grup, 31 Ocak 2003 tarihinde Kurum ve Fon ile bir anlaşma imzalamış; buna göre Danıştay önündeki davasından feragat etmesinin yanı sıra Fon ve Kurum tarafından yapılacak işlemlerle ilgili olarak yeni bir dava açmamayı taahhüt etmiştir. Ayrıca, üçüncü kişilerce Devlet makamları aleyhine açılan davaların Danıştay tarafından kabul edilmesi durumunda,

bahsi geçen üçüncü kişilere tazminat ödeme yükümlülüğünü üstlenmiştir. Buna karşılık Fon, daha önce Pamukbank'ın varlıkları arasında olup devredilmiş olan bazı şirketlerin hisselerini, anlaşmada belirtilen bedeller karşılığında Gruba geri satmayı taahhüt etmiştir.

12. Kurul, 3 Şubat 2003 tarihinde Pamukbank'ın Fona devrine devam edilmesine yönelik bir karar almıştır.

3. Başvuranlar tarafından açılan davalar

13. Başvuranlar, 11 Kasım 2002 tarihinde Fon ve Kurum aleyhine dava açarak Pamukbank'ın Fona devrine ve Fon tarafından banka hisselerinin devralınmasına ilişkin kararların yürütmesinin durdurulmasını ve iptalini talep etmişlerdir. Başvuranlar, dava konusu kararların hukuka aykırı olduğunu ve yetkili makamların azınlık hissedarlarının haklarını dikkate almadığını, azınlık hissedarlarının bankanın devri öncesindeki sürecin bir parçası olmadıklarını ve Kurum tarafından sağlanan bilgilerle yetinmek durumunda kaldıklarını öne sürmüşlerdir.

14. Danıştay, 17 Nisan 2003 tarihinde, dava konusu idari kararların 4389 sayılı Kanun'un 14 §§ 3 ve 4 maddesine uygun bir şekilde alınmış olduğunu tespit ederek başvuranların yürütmenin durdurulması talebini reddetmiştir. Danıştay, Pamukbank'ın 1982 yılından beri izleme altında olduğunu ve donuklaşan varlıkların ve kredilerin tasfiyesi ile sermaye artırımını hususlarında çok sayıda yazışma yapmış olduğunu belirtmiştir. Devamında, bankanın sermaye yeterlilik oranının negatif durumda olduğunun üç ayrı bağımsız denetim raporuyla tespit edildiğini ve borçlarının tasfiyesine ilişkin fizibilite raporlarının uygulanabilir bulunmadığını da gözlemlemiştir. Bankanın yükümlülüklerinin sahip olduğu varlıkları aştığı yönünde bulgular içeren tüm raporları göz önünde bulunduran Danıştay, bankanın Fona devrinde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varmıştır.

15. Pamukbank, Kurul tarafından alınan bir kararla, 9 Kasım 2004 tarihinde bir kamu bankası olan Halkbank ile birleştirilmiştir.

16. Bu sırada başvuranlar birleşim kapsamında azınlık hissedarları olarak haklarının dikkate alınıp alınmayacağına dair bilgi istemişler; buna karşılık Kurum ve Fon tarafından başvuranlara verilen cevaplarda, hissedarlık haklarının Pamukbank'ın Fona transferi ile sona ermiş olduğu ve aksine bir yargı kararı olmadıkça icra edilebilir herhangi bir hakka sahip olmadıkları ifade edilmiştir.

17. Danıştay, 18 Mayıs 2005 tarihinde başvuranların davasını reddetmiştir. Dava konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulmasına ilişkin kararındaki tespitlerini yineleyen Danıştay, Pamukbank'ın Fona devrinin 4389 sayılı Kanun'un 14 §§ 3 ve 4 maddesine uygun olduğuna karar vermiştir. Başvuranların 4389 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinde belirtilen ve bankanın yeniden sermayelendirilmesine imkân sağlayacak tedbirlerle ilgili argümanları bakımından ise Danıştay, söz konusu geçici 4. maddenin lafzını göz önünde bulundurarak, bu hükmün belli "şartların oluşması hâlinde" Bankalar Kanunu'nun 14. maddesinin uygulanmasına engel oluşturmayacağı sonucuna varmıştır.

18. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 26 Haziran 2008 tarihinde bu kararı onamıştır. Yüksek mahkeme, 15 Nisan 2010 tarihinde başvuranların karar düzeltme talebini reddetmiştir.

B. İlgili İç Hukuk

19. İlgili iç hukuka ilişkin açıklamalar, *Reisner/Türkiye* (no. 46815/09, 21 Temmuz 2015), ve *Yaşar Holding A.Ş./Türkiye* (esas hakkında) (no. 48642/07, 4 Nisan 2017) kararlarında bulunabilir.

ŞİKÂYET

20. Başvuranlar, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesine dayanarak, hisselerini kaybetmeleri karşısında herhangi bir tazminat ödenmemesi nedeniyle mülkiyet haklarından hukuka aykırı bir şekilde yoksun bırakıldıklarından şikâyet etmişlerdir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Tarafların Beyanları

1. Başvuranlar

21. Başvuranlar, Pamukbanktaki hisselerinin Devlet tarafından devralınması sonucu, mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesi hakkının ihlal edildiğinden yakınmışlardır. Şikâyetlerinde, bu devir işleminin iptali istemiyle açmış oldukları davanın, Danıştayın uyguladığı yaklaşımda meydana gelen bir değişiklik sonucunda reddedildiği; bu değişikliğe de çoğunluk hissedarları ile Devlet makamları arasında imzalanan anlaşmanın sebep olduğu görüşünü savunmuşlardır. Bu bağlamda, ilgili bankaların ve şirketlerin devrinin Danıştay tarafından iptal edildiği *Süzer ve Eksen Holding A.Ş./Türkiye* (no. 6334/05, 23 Ekim 2012) ve *Cingilli Holding A.Ş. ve Cingilloğlu /Türkiye* (no. 31833/06 ve 37538/06, 21 Temmuz 2015) davalarına atıfta bulunan başvuranlara göre, eğer mevzubahis anlaşma imzalanmamış olsaydı Pamukbank'ın devrinin yürütmesinin durdurulmasına ilişkin 22 Kasım 2002 tarihli Danıştay kararı geçerli olacaktı ve hisseleri kendilerine iade edilecekti. Son olarak başvuranlar, borsada hisse senedi satın alarak göze aldıkları riske vurgu yapan Hükümetin savına karşı çıkmışlar, Pamukbank'ın açık verdiğini tespit eden herhangi bir yargı kararının olmamasının bu hisselerin değeri olduğunu gösterdiğini ileri sürmüşlerdir.

2. Hükümet

22. Hükümet, başvuranların Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin anlamı dâhilinde bir mal veya mülke sahip olmadıklarını, zira Pamukbank'ın mali durumu nedeniyle ellerindeki hisselerin bütün değerini kaybettiğini savunmuştur. Bu gerekçeyle, başvurunun konu bakımından Sözleşme hükümleriyle bağdaşmadığını ileri sürmüştür.

23. Hükümet, bu savının kabul görmemesi hâlinde, başvuranların idare mahkemeleri nezdinde tazminat davası açmadıklarını ve dolayısıyla iç hukuk yollarını tüketmediklerini iddia etmiştir. Ayrıca, başvuranların Çukurova Grubu aleyhine de dava açmadıklarını öne sürmüştür. Bu noktada, Grubun üçüncü kişiler tarafından açılan davalarla ilgili yükümlülüğüne ilişkin anlaşma hükmünün başvuranları dava açmaktan alıkoymadığını, zira anlaşmanın yalnızca bunu imzalayan taraflar, yani Grup, Kurum ve Fon için bağlayıcı olduğunu kaydetmiştir.

24. Son olarak Hükümet, başvurunun açıkça dayanaktan yoksunluk nedeniyle kabul edilemez olduğu görüşünü ifade etmiştir. Buna göre, bir an için başvuranların mal veya mülke sahip olduğunun varsayılması hâlinde dahi, söz konusu müdahalenin “kanunilik” şartlarını karşılar şekilde erişilebilir ve öngörülebilir nitelikte hükümler olan 4389 sayılı Kanun’un 14. maddesinin 3 ve 5. fıkralarına dayandığını belirtmiştir. Dahası, o dönemde Türkiye’de yaşanmakta olan finansal kriz göz önünde bulundurulduğunda, Pamukbank’ın Devlet tarafından devralmasında mali istikrarın sağlanması ve bankacılık sisteminin korunması şeklinde kamu yararı olduğunu beyan etmiştir. Orantılılık hususuna gelindiğinde ise Hükümet, başvuranların Pamukbank hisselerini borsa üzerinden tamamen ticari kazanç elde etmek amacıyla satın aldıklarını belirtmiştir. Bu tür ticari faaliyetlerin bir risk unsuru barındırdığını, her ne kadar yatırımcı sıfatıyla durumu ve nihayetinde bankanın devredileceğini önceden kestirebilecek vaziyette olmalarına rağmen, başvuranların son dakikaya kadar hisselerini satmayarak kendi iradeleri ile bu riski almış olduklarını ileri sürmüştür.

25. Ulusal mahkemenin çoğunluk hissedarlarının davasında benimsediği yaklaşım değişikliği ile ilgili olarak başvuranlarca öne sürülen argüman karşısında Hükümet, 22 Kasım 2002 tarihinde verilen Genel Kurul kararının sadece yürütmenin durdurulması istemiyle ilgili bir ara karar olduğunu ve davanın esası hakkında bir karar teşkil etmediğini belirtmiştir. Dolayısıyla, ulusal mahkemenin yaklaşımında bir değişiklik olmadığını ifade etmiştir.

26. Hükümet, ulusal mahkemelerce sağlanan usule ilişkin güvenceleri dikkate alarak ve Mahkemenin *Olczak/Polonya* ((k.k.), no. 30417/96, AİHM 2002-X (alıntılar)) davasında vermiş olduğu karara atıfta bulunarak, başvuranların mülkiyet hakkına yönelik yapılan müdahalenin kendilerine aşırı bir külfet yüklememiş olduğu ve hedeflenen genel kamu yararı karşısında orantılı olduğu kanaatini ibraz etmiştir.

B. Mahkemenin Değerlendirmesi

27. Mahkeme, öncelikle, Hükümetin başvuranların mağdur sıfatına ilişkin olarak bir itirazda bulunmadığını not etmektedir. Ancak bu hususun, Mahkemenin görev kapsamında olan başvurunun kişi bakımından bağdaşmaz olup olmadığı kriteriyle ilgilidir ve Mahkemenin bu kriteri resen incelemesinin önünde bir engel bulunmamaktadır (bk., bu davaya uygulanabildiği ölçüde, *Bélané Nagy/Macaristan* [BD], no. 53080/13, § 71, AİHM 2016).

28. Mahkeme, bir şirketin hissedarları tarafından açılan davalarda, bu kişilerin hissedar sıfatıyla sahip oldukları hakları etkileyen tedbirlere ilişkin şikâyetleri ile hissesini elinde bulundurdukları şirketleri etkileyen işlemlere ilişkin şikâyetleri arasında ayırım yapılmasının kritik öneme sahip olduğunu tespit ettiğini yineler (bk. *Albert ve Diğerleri/Macaristan* [BD], no. 5294/14, § 122, 7 Temmuz 2020 ve burada atıf yapılan kararlar). Ayrıca, hissedarların haklarını etkileyen işlemleri şirketi etkileyen tedbir veya süreçlerden ayıran noktalardan birinin, bu tür işlemlerin hem niteliği hem de iddia edilen etkisinin hissedarların hukuki haklarına doğrudan ve bizzat tesir etmesi ve şirketin yönetim yapısındaki pozisyonlarını altüst ederek sadece şirketteki çıkarlarına zarar vermenin ötesine geçmesi olduğunu hatırlatır (bk. aynı kararda § 134).

29. Mevcut davada Mahkeme, Pamukbank'ın tüm hisseleriyle birlikte Fona devrinin, başvuranların hisseleri üzerindeki mülkiyet haklarını

doğrudan ve olumsuz bir şekilde etkileyen bir tedbir olduğunu gözlemlemektedir (bk. aynı kararda § 131). Dolayısıyla, Sözleşme'nin 35 §§ 3 (a) ve 4 maddesinin anlamı dâhilinde başvurunun Sözleşme hükümleriyle kişi bakımından bağdaştığı kanaatindedir.

30. Başvuranların hisselerinin 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin anlamı dâhilinde mal veya mülk teşkil edip etmediği ve başvuruların idare mahkemeleri nezdinde tazminat talep etmemeleri nedeniyle iç hukuk yollarının tüketilip tüketilmediği hususlarında Hükümet tarafından sunulan itirazlar yönünden Mahkeme, benzer itirazları hâlihazırda inceleyip reddetmiş olduğunu kaydetmektedir (bk. *Zülfikari ve Pekcan/Türkiye*, no. 6372/05 ve 52543/07, §§ 36 ve 47, 19 Mart 2019 ve burada atıf yapılan kararlar).

31. Mahkeme, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi kapsamındaki şikâyet aşağıda belirtilen sebeplerle her hâlükârda kabul edilemez olduğundan, başvuruların Grup aleyhine dava açmamış oldukları konusunda bir hükme varmayı gerekli görmemektedir (bk. *Çulha ve Diğerleri/Türkiye* (k.k.), no. 7023/07 ve diğer 22 başvuru, 15 Mayıs 2018).

32. Mahkeme, 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin yapısı ile burada belirtilen üç ilkeye ilişkin yerleşik içtihadına atıfta bulunmaktadır (bk., diğer kararların yanı sıra, *Lekić/Slovenya* [BD], no. 36480/07, § 92, 11 Aralık 2018).

33. Mahkeme, Devlet makamlarınca devralınmasının öncesinde başvuruların Pamukbankta hissedar olduklarını gözlemlemektedir. Pamukbank'ın Fona devrinin bankanın yönetim ve denetiminin yanı sıra tüm hisselerini de kapsaması nedeniyle başvurular bu devirle birlikte hisselerinin mülkiyetini kaybetmişlerdir. Bu nedenle, Mahkemeye göre başvuruların mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesi hakkına yönelik bir müdahale mevcuttur (bk. *Süzer ve Eksen Holding A.Ş./Türkiye*, no. 6334/05, § 143, 23 Ekim 2012 ve [yukarıda anılan] *Reisner/Türkiye*, § 47). Mahkeme ayrıca, Kurumun bankanın devralınmasına ilişkin

kararının, ülkedeki bankacılık sektörünü kontrol etmek amacıyla alınan bir tedbir niteliğinde olduğunu gözlemlemektedir. Bu kararın mülkiyetten yoksun bırakma durumunu içerdiği doğrudur, ancak somut davanın koşulları içerisinde bu yoksun bırakma hâli, bankacılık sektörünün kontrol edilmesine yönelik planın parçalarından birini oluşturmuştur. Bu nedenle mevcut davaya uygulanabilir olan hüküm, 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ikinci fıkrasıdır (bk. hepsi yukarıda anılan *Süzer ve Eksen Holding A.Ş.*, §§ 146-147; *Reisner*, § 47 ve *Yaşar Holding A.Ş.*, § 89).

34. Devlet, ekonomik ya da sosyal strateji bağlamındaki genel tedbirler söz konusu olduğunda Sözleşme uyarınca geniş bir takdir yetkisine sahiptir. Ulusal makamlar, toplumları ve toplumlarının ihtiyaçları hakkında doğrudan bilgi sahibi olmaları dolayısıyla, ilke olarak, neyin kamu yararına olduğunu sosyal veya ekonomik gerekçelerle takdir etme konusunda uluslararası bir yargıçtan daha iyi bir konumdadır ve Mahkeme de kanun koyucunun politika tercihlerine - “açıkça makul bir temelden yoksun” olmadığı müddetçe - genel olarak saygı duyacaktır (bk. *Grainger ve Diğerleri/Birleşik Krallık* (k.k.), no. 34940/10, § 36, 10 Temmuz 2012).

35. Mahkeme, şikâyet konusu müdahalenin, yani tüm Pamukbank hisselerinin Fona aktarılmasının, 4389 sayılı Kanun'un 14 §§ 3, 4 ve 5 maddesine dayanılarak ve mali istikrarın korunması şeklindeki genel yarar amaçlanarak gerçekleştirildiğini not etmektedir.

36. Müdahalenin orantılılığı konusuna gelindiğinde ise Mahkeme, öncelikle, Danıştayın hem başvuranların söz konusu idari işlemin yürütmesinin durdurulması talebini reddettiği kararında hem de başvuranların bu işlemin iptali istemiyle açtıkları davayı esastan reddettiği kararında, Pamukbank'ın sermaye yeterlilik oranının negatif durumda olduğunun ve bankanın yükümlülüklerinin sahip olduğu varlıkların değerini aştığının üç ayrı bağımsız denetçi raporuyla sabit bulunduğunu tespit ettiğini gözlemlemektedir. Ayrıca ulusal mahkeme, bankanın sermaye

artırımıyla ilgili fizibilite raporlarının uygulanabilir bulunmadığını tespit etmiştir. Ulusal mahkeme, bankanın mali durumunu değerlendirirken, bankanın 1982 yılından itibaren Devlet makamlarınca izlenmekte olduğunu kaydetmiştir. Bu nedenle, Devletin bankayı devralması işleminin, 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun ilgili hükümlerine uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır (bk. yukarıda 14 ve 17. paragraflar).

37. Danıştay tarafından verilen gerekçeleri göz önüne alan Mahkeme, ulusal mahkemenin ilk etapta devir işleminin 4389 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesine aykırı olduğunu tespit etmesine rağmen Devlet makamları ile Çukurova Grubu arasında varılan anlaşma sonrasında ihtilafa bakış açısını değiştirdiğini savunan başvuruların bu savına itibar edemeyecektir. Bu kapsamda Mahkeme, Danıştayın her ne kadar Grup tarafından bankanın sermayesini artırmasına olanak sağlayacak tedbirler alınmadığı gerekçesiyle yaptığı yürütmeyi durdurma talebini kabul etmiş olsa da (bk. yukarıda 9. paragraf), başvuranın davasında söz konusu hükmün uygulanmasının bazı koşullara tabi olduğunu ve bu durumun yetkili makamları aynı Kanun'un bankanın Fona devrini öngören 14. maddesine dayanarak işlem yapmaktan alıkoymadığını tespit ettiğini (bk. yukarıda 17. paragraf) not etmektedir.

38. Ayrıca Mahkemenin, başvurular tarafından ileri sürülen, Pamukbank'ın açık verdiğini tespit eden herhangi bir yargı kararının olmadığı şeklindeki beyana katılması mümkün değildir. Mahkeme, çoğunluk hissedarlarının davasında kendilerinin feragati dolayısıyla Danıştay tarafından nihai bir hüküm verilmemiş olduğunu gözlemlemekle birlikte, başvuranın davasında ulusal mahkemenin bankanın mali durumunu ayrıntılı bir şekilde incelemiş ve yukarıda da bahsedildiği üzere yükümlülüklerinin miktarının varlıklarının değerini aştığını tespit etmiş olduğunu kaydetmektedir. Bu nedenle Mahkeme, iç hukuktaki mahkemeler önündeki iddiaları yönünden başvurulara yeterli usul güvenceleri sağlanmış olduğu kanaatindedir. Başvuranların, Çukurova Grubu ve Devlet makamları arasında imzalanan anlaşmada yer alan ve üçüncü kişilerce

açılan davaların Danıştay tarafından kabul edilmesi durumunda Devlet makamlarının bu kişilere ödemekle yükümlü kılınacağı her türlü tazminattan Grubun sorumlu olacağını öngören anlaşma hükmü (bk. yukarıda 11. paragraf) nedeniyle bankanın çoğunluk hissedarları olan Gruba karşı dava açmalarının engellendiği şeklindeki iddiası bakımından Mahkeme, Hükümet tarafından da işaret edildiği üzere, bahse konu hükmü içeren anlaşmanın sadece imzacı tarafları bağladığını not etmektedir. Buna göre, başvuranların hukuk mahkemeleri önünde Grup aleyhine dava açmaları mümkün olup; Devletin başvuranların haklarını arayabilmeleri için yeterli hukuk yolları açma yükümlülüğüne hanel gelmemiştir.

39. Yukarıda kaydedildiği gibi, Mahkeme, ulusal makamların Pamukbank'ın yönetim ve denetimi ile birlikte bütün hisselerini Fona devrederken izledikleri amacın ülkenin mali istikrarını ve bankacılık sistemini korumak olduğunu kabul etmektedir. Bankanın Devlet tarafından devralınması konusunda gerek ulusal mahkemeler gerekse de Mahkeme tarafından tespit edilmiş herhangi bir hukuka aykırılık bulunmadığından, Devletin hissedarların Pamukbanktaki yatırımlarını korumak gibi bir ödevi yoktur (farklı yönleri bakımından karşılaştırınız: her ikisi de yukarıda anılan *Süzer ve Eksen Holding A.Ş.* ile *Cıngıllı Holding A.Ş. ve Cıngıllıoğlu* (devir işleminin hukuka aykırılığının iç hukuk mahkemelerince tespiti); yukarıda anılan *Yaşar Holding A.Ş.* (hukuka aykırılığın Mahkemece tespiti)). Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi de Devlete böyle bir pozitif yükümlülük yüklememektedir. Nitekim Mahkeme, birçok kararında, bu hükmün Sözleşmeciler Tarafına özel hukuk kişilerinin borçlarını karşılamak gibi genel bir yükümlülük yüklediği biçiminde yorumlanamayacağını vurgulamıştır (bk. *Kotov/Rusya* [BD], no. 54522/00, § 111, 3 Nisan 2012 ve yukarıda anılan *Grainger ve Diğerleri*, § 42). Mahkeme, somut davada Pamukbank'ın yetersiz kaynaklarından dolayı Devlete hukuki sorumluluk yüklenmesini gerektirecek ek bir unsur bulunmadığı kanaatinde (bk. *Ališić ve Diğerleri/Bosna-Hersek, Hırvatistan, Sırbistan, Slovenya ve*

Makedonya Eski Yugoslav Cumhuriyeti [BD], no. 60642/08, § 115, AİHM 2014; söz konusu yükümlülüğün ortaya konulması için dikkate alınması gereken unsurlar için ayrıca bk. *Anokhin/Rusya* (k.k.), no. 25867/02, 31 Mayıs 2007). Bu bağlamda Mahkeme, başvuruların, özel bir bankanın azınlık hisselerini ellerinde bulundurmaları suretiyle, kötü yönetim ve hatta hileye bağlı oluşabilecek olanlar da dâhil bazı riskleri üstlenmiş olduklarını not etmektedir. Dolayısıyla, tasfiye edenin hukuka aykırı eylemleri nedeniyle özel hukuk kapsamında oluşacak herhangi bir sorumluluğu üstlenmek Devletin ödevi değildir (benzer yönleri bakımından kıyaslayınız: yukarıda anılan *Kotov*, §§ 116-117 ve *Soyuer ve Diğerleri/Türkiye* (k.k.), no. 49445/07, 21 Haziran 2011).

40. Yukarıdaki açıklamalar ışığında ve ekonomik politikayla bağlantılı meselelerde Devletlere tanınan geniş takdir payı göz önünde bulundurulduğunda Mahkeme, söz konusu müdahalenin amaçlanan genel yarar ile orantılı olduğu sonucuna ulaşmaktadır.

41. Dolayısıyla, başvuruların mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesi hakkına ilişkin şikâyet açıkça dayanaktan yoksun olup; Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 maddesi uyarınca reddedilmesi gerekmektedir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce dilinde tanzim edilmiş olup, 21 Ekim 2021 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Carlo Ranzoni
Başkan

BERENT VE DİĞERLERİ / TÜRKİYE KARARI

Ek

Sıra No.	Başvuranın Adı	Doğum Tarihi	Uyruğu	İkamet Yeri
1	Refii Samim BERENT	15/03/1944	T.C.	Ankara
2	Polmak Makine İmalat A.Ş.		T.C.	Ankara
3	Polmak Sondaj Sanayi A.Ş.		T.C.	Ankara